

[Albrechtsen]

krigsøvelser, vil han så dog i det mindste være med til sammen med Det Radikale Venstre og SF og VS at pålægge danske officerer, at de aldrig, heller ikke i øvelser, må beordre brug af atomvåben? Hr. Hjortnæs kan åbenbart ikke helt tage stilling til spørgsmålet om atomvåben på dansk jord, det kan nu de fleste andre i hr. Hjortnæs' gruppe, f.eks. har hr. Lasse Budtz tilkendegivet, at han aldrig vil godkende atomvåben på dansk jord, aldrig medvirke til at godkende det, heller ikke i denne forsamling, men lad så det ligge. Men lad mig så stille det spørgsmål til hr. Hjortnæs. Hr. Hjortnæs må da være klar til at medvirke til, at vi giver regeringen et pålæg om, at danske officerer i sådanne øvelser aldrig må beordre brug af atomvåben.

Når jeg rejser problemet, er det, fordi vi konkret ved, at general Rye Andersen bl.a. i de Able Archer-øvelser, som afholdes, står i den situation, at de atomvåben, som han råder over i disse øvelser, kan blive beordret brugt af general Rogers. Vi ved ikke, i hvilke tilfælde det konkret er sket, fordi vi jo ikke kan få den slags oplysninger halet ud af ministeren. Men vi ved, at problemet i forbindelse med en Able Archer-øvelse har været oppe.

Vi ved ikke, om general Rye Andersen rent faktisk traf beslutningen og gav ordren. Vi har en oberstudtalelse for, at det ville han nok helst ikke, og det tror jeg også på, men derfor kunne det jo godt være, at han alligevel gjorde det, hvis han fik ordre til det, og det går jeg ud fra at hr. Hjortnæs under ingen omstændigheder kan acceptere. Det vil jeg bare gerne bede om at få bekræftet.

Kunne vi dog nå så vidt, at general Rye Andersen aldrig risikerede at komme i den situation, at han skulle give en sådan ordre, så havde vi dog opnået en lille bitte smule af det, som vi gerne ville i gang med, med denne debat.

Forsvarsministeren (Engell):

Jeg skal ikke gøre meget for at forlænge denne debat. Jeg er helt enig med de ordførere, som både direkte og mere indirekte har antydnet, at der i forvejen er anvendt rigelig tid på SFs og VS' studiekredsarbejde.

Men jeg må også erklære mig enig med de ordførere, der har været inde på, at debatten

i dag måske alligevel har været ret interessant set fra et mere politisk synspunkt.

Om selve forslagernes indhold er jeg helt enig med hr. Hjortnæs, der gav udtryk for, at de var udtryk for opblæst, studentikost pennetengryneri. Jeg vil gerne ved denne lejlighed udtrykke min absolutte anerkendelse af den præcision, hvormed hr. Hjortnæs her formulerede sig. Jeg var ikke i stand til at gøre det bedre.

Man kan så spørge, hvorfor VS og SF overhovedet kommer med disse forslag. Er det, fordi man har forpligtet sig i forhold til de pæne mennesker i baglandet, der har siddet og arbejdet nu formentlig halve og hele år og samlet gamle artikler fra Land og Folk og fredsaviser osv. sammen, og nu må det da trods alt frem i Folketinget, så vi kan få ministre og folketingsmedlemmer til at kommentere det? Er det det, der er årsagen? Ja, måske. Er det for at genere regeringen? Vel næppe. Jeg kan ikke forestille mig, at min besvarelse af forslagene var nogen større overraskelse for hr. Albrechtsen og hr. Thoft.

Hvorfor kommer man så med forslagene? Jeg kan kun se ét motiv, og det er for at genere Socialdemokratiet.

Jeg vil godt gå tilbage til det såkaldte handlingsprogram eller den politiske beretning, som SFs hovedbestyrelse udsendte, og som ifølge Jyllands-Posten den 5. maj 1985 bl.a. havde følgende formulering:

»Socialdemokratiet skal naturligvis hænges ud for sine ynkelige kapitulationer, som da det lod sig skræmme af Schlüters valgtrusler, men vi må heller ikke bidrage til, at kustoderne styrkes.«

Det er det, man siger, og så siger hr. Thoft til Jyllands-Posten: »Fredsbevægelsen er i dag så langt inde i fagbevægelsen, at kravet fra Socialdemokratiets græsrodder, vælgerne, om, at partiet skal ændre sikkerhedspolitik, vil stige kraftigt de kommende år. Den udvikling vil vi godt skubbe lidt til.«

Men samtidig er hr. Thoft åbenbart lidt ængstelig for, at presset skal blive for hårdt. Jeg kan ikke tage debatten i dag og forslagene som andet end et udtryk for, at det er et led i den kampagne, man har tilrettelagt her fra SFs og fra SFs almægtige hovedbestyrelses side. Hr. Thoft beskylder jo altid os andre for at tale med to tunger, men jeg må sige, at Socialistisk Folkeparti her optræder som en hest med to hoveder, for med det ene